

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul actului normativ

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul Muncii

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Luând în considerare faptul că pe piața muncii în contextul evoluției economice actuale s-a identificat existența fenomenului cunoscut sub denumirea de „muncă la gri”, care constă nu doar în disimularea unui contract individual de muncă cu normă întreagă într-un contract de muncă cu timp parțial ci și în acordarea în fapt de către angajator a unui salariu mai mare decât cel evidențiat în documentele financiar-contabile, așa numitul „salariu în plic”, suma fiscalizată fiind mai mică decât cea efectiv primită de către salariat, fapt care are ca efect nu doar evaziunea fiscală ci și afectarea salariatului în ceea ce privește drepturile aferente contribuțiilor sociale care sunt plătite la o bază de calcul inferioară celei reale, se impune reglementarea sub aspect legislativ a conceptului de „muncă la gri” în sensul definiției acesteia ca și noțiune juridică de ”muncă subdeclarată” și, totodată, sancționarea practicării acestui fenomen în scopul de a-l descuraja.

Totodată pentru contractele individuale de muncă cu timp parțial, se impune redefinirea noțiunii de muncă nedecarată prin raportare la timpul de muncă efectiv prestat de către salariat și nu la programul de lucru, așa cum este reglementat în prezent.

Pe fondul existenței unei situații socio-economice dificile generată de pandemie ce s-a resimțit profund atât de către angajatori dar și de către salariați, mecanismul juridic reglementat în prezent în codul muncii referitor la plata cu întârziere a drepturilor salariale este unul complex și anevoios ce implică promovarea unor procese în justiție, astfel că se impune crearea unei reglementări de natură a asigura protecția socială a salariaților în concordanță cu principiile ce guvernează raporturile de muncă.

Având în vedere observațiile Comisiei Europene transmise autorităților naționale privind neconformitatea legislației naționale cu prevederile art. 12 alin. (1) din Directiva 2014/67/UE privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne („Regulamentul IMI”) privind răspunderea în materie de subcontractare întrucât, potrivit măsurilor naționale adoptate de România, se pare că un client este răspunzător pentru drepturile lucrătorilor detașați numai la nivel transfrontalier, ceea ce introduce un obstacol suplimentar în calea libertății de a presta servicii în România, pentru respectarea principiului nediscriminării și proporționalității în cadrul prestării de servicii, se impune reglementarea la nivel național a răspunderii în lanțul de subcontractare în ceea ce privește plata drepturilor

salariale restante datorate salariaților de către subcontractant.

1¹ Prezentul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

2. Schimbări preconizate

Prezentul act normativ reglementează măsuri pentru protejarea și sprijinirea angajaților, pe termen mediu și lung, care urmează a beneficia pe deplin de drepturile salariale pe care le primesc, în sensul achitării contribuțiilor de asigurări sociale la nivelul salariului real pe care îl primesc din partea angajatorilor.

Se dorește descurajarea implicării salariaților încadrați cu timp parțial în activități peste norma stabilită prin contractele individuale de muncă cu timp parțial, precum și plata diferențelor corespunzătoare nefiscalizate.

Crearea unor pârghii juridice favorabile salariaților în scopul accesului net mai facil la obținerea drepturilor salariale ce li se cuvin în situația în care sunt prejudiciați de acestea.

Prin prevederile legale inserate în acest act normativ se identifică și reglementează pârghiile juridice legale prin care pot fi amendate derapajele fiscale ale angajatorilor din perspectiva achitării drepturilor ce le revin salariaților dar și a achitării taxelor fiscale aferente bugetului de stat ce sunt stabilite în sfera drepturilor salariale.

Stabilirea răspunderii în cadrul lanțurilor de subcontractare, a contractantului căruia întreprinderea angajatoare îi este subcontractant direct, în solidar sau în locul acestuia, pentru drepturile salariale nete restante datorate salariaților de către subcontractant.

Având în vedere apariția unor situații cu caracter imprevizibil și excepționale care determină luarea unor măsuri pentru a asigura continuitatea activității agenților economici dar și o protecție socială eficientă a salariaților menită să asigure sub aspect global o mai bună eficiență economică, prin prezenta ordonanță de urgență se propun următoarele:

- Definirea, combaterea și sancționarea ,, muncii subdeclerate,,
- Redefinirea și sancționarea muncii nedeclarate prin primirea la muncă a unui salariat cu depășirea duratei timpului de muncă stabilită în cadrul contractelor individuale de muncă cu timp parțial
- Reglementarea ca și contravenție a faptei de acordare a unor drepturi salariale net mai mari decât cele constituite și evidențiate în statele de plată ale salariaților.
- Reglementarea răspunderii în lanțul de subcontractare în ceea ce privește plata drepturilor salariale restante datorate salariaților de către subcontractant

Se impune extinderea termenului de compensare a muncii suplimentare prin zilele libere plătite, de la 60 de zile la 90 de zile, pentru a evita blocarea desfășurării raporturilor de muncă a agenților economici și asigurarea desfășurării activității acestora în bune condiții.

Reglementarea, în cadrul lanțurilor de subcontractare, a răspunderii contractantului căruia întreprinderea angajatoare îi este subcontractant direct, în solidar cu aceasta sau în locul său, pentru drepturile salariale nete restante datorate salariaților de către subcontractant. Aceste elemente vizează un interes public și constituie o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată și impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență, precum și reglementarea unor măsuri privind relațiile de muncă. Neluarea acestor măsuri urgente, cu caracter excepțional, ar aduce grave prejudicii cu efecte pe termen lung în special asupra salariaților și asupra bugetului de stat, în general.

Comisia Europeană a transmis o scrisoare de punere în întârziere în Cauza 2018/2241, având ca obiect neconformitatea legislației naționale cu Directiva 2014/67/UE privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii, la care până la data de 15.11.2021, România trebuie să comunice măsurile adoptate.

Având în vedere considerentele expuse mai sus, considerăm că neadoptarea în regim de urgență a acestor măsuri va conduce la perpetuarea disfuncționalităților, precum și la afectarea în continuare a respectării legislației în domeniul relațiilor de muncă, cu consecințe negative asupra lucrătorilor, a bugetului de stat și, pe cale de consecință, a societății în general, prin menținerea unei capacități reduse de intervenție a organelor de control, în vederea combaterii muncii subdeclarată.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al actului normativ

1. Impact macro-economic

Actul normativ nu se referă la acest subiect

1[^]1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

Actul normativ nu se referă la acest subiect

2. Impact asupra mediului de afaceri

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative:

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii:

Actul normativ nu se referă la acest subiect

3. Impact social

4. Impact asupra mediului

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
<p>1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:</p> <p>a) buget de stat, din acesta:</p> <p> i. impozit pe profit</p> <p> ii. impozit pe venit</p> <p>b) bugete locale</p> <p> i. impozit pe profit</p> <p>c) bugetul asigurărilor sociale de stat:</p> <p> i. contribuții de asigurări</p>						
<p>2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:</p> <p>a) buget de stat, din acesta:</p> <p> i. cheltuieli de personal</p> <p> ii. bunuri și servicii</p> <p>b) bugete locale:</p> <p> i. cheltuieli de personal</p> <p> ii. bunuri și servicii</p> <p>c) bugetul asigurărilor sociale de stat:</p> <p> i. cheltuieli de personal</p> <p> ii. bunuri și servicii</p> <p>d) bugetul asigurărilor pentru șomaj</p>		0	0	0	0	
<p>3. Impact financiar, plus/minus, din care:</p> <p>a) buget de stat</p> <p>b) bugete locale</p> <p>c) buget de asigurări sociale de stat</p> <p>d) bugetul asigurărilor pentru șomaj</p>		0	0	0	0	

4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații -						
Secțiunea a 5-a						
Efectele actului normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ:						
a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ:						
Hotărârea Guvernului nr. 488/2017 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Inspecției Muncii, cu modificările și completările ulterioare						
b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:						
1¹. Compatibilitatea actului normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice:						
a) impact legislativ - prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii;						
Actul normativ nu se referă la acest subiect						
b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic - sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante.						
Actul normativ nu se referă la acest subiect						
2. Conformitatea actului normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:						
Actul normativ nu se referă la acest subiect						
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare						
Actul normativ nu se referă la acest subiect						
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene						
Actul normativ nu se referă la acest subiect						
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale:						

Actul normativ nu se referă la acest subiect
6. Alte informații
Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării actului normativ
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate
Actul normativ nu se referă la acest subiect întrucât tratează o situație excepțională.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul actului normativ
Actul normativ nu se referă la acest subiect
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative
Actul normativ nu se referă la acest subiect.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente
Actul normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către:
a) Consiliul Legislativ
b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
c) Consiliul Economic și Social
d) Consiliul Concurenței
e) Curtea de Conturi
Proiectul de act normativ va fi supus avizării Consiliului Legislativ și Consiliului Economic și Social.
6. Alte informații
Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ.
Actul normativ nu se referă la acest subiect.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Actul normativ nu se referă la acest subiect

2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborată prezentul proiect de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul Muncii, pe care îl supunem spre aprobare.

Raluca TURCAN

AVIZĂM:

MINISTRUL FINANTELOR

Dan VÎLCEANU

MINISTRUL ECONOMIEI ANTEPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI INTERIMAR

Virgil Daniel POPESCU

MINISTRUL JUSTIȚIEI INTERIMAR

Lucian Nicolae BODE

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii

Ținând cont de evoluțiile în piața forței de muncă și în relațiile angajator – angajat și având în vedere necesitatea îmbunătățirii gradului de protecție a salariaților, care să asigure crearea condițiilor pentru dezvoltarea mediului de afaceri bazat pe o concurență loială, concomitent cu asigurarea nivelului de protecție al salariaților.

Având în vedere faptul că pe piața muncii, în contextul evoluției economice actuale, s-a identificat fenomenul cunoscut sub denumirea de „muncă la gri”, care constă nu doar în disimularea unui contract individual de muncă cu normă întreagă într-un contract individual de muncă cu timp parțial ci și în acordarea în fapt de către angajator a unui salariu mai mare decât cel evidențiat în documentele financiar-contabile, așa numitul „salariu în plic” suma fiscalizată fiind mai mică decât cea efectiv primită de către salariat, fapt care are ca efect nu doar evaziunea fiscală ci și afectarea salariatului în ceea ce privește drepturile aferente contribuțiilor sociale care sunt plătite la o bază de calcul inferioară celei reale.

Se impune reglementarea sub aspect legislativ a conceptului de „muncă la gri”, în sensul definirii acesteia ca și noțiune juridică de ”muncă subdeclarată” și, totodată, a sancționării practicării acestui fenomen în scopul de a-l descuraja.

Având în vedere existența unei situații socio-economice dificile generată de pandemie ce s-a resimțit profund atât de către angajatori dar și de către salariați, mecanismul juridic reglementat în prezent în codul muncii referitor la neplata sau plata cu întârziere a drepturilor salariale este unul complex și anevoios ce implică promovarea unor procese în justiție, astfel că se impune crearea unei reglementări de natură a asigura

protecția socială a salariaților în concordanță cu principiile ce guvernează raporturile de muncă.

Ținând cont de dificultățile economice care afectează numeroși agenți economici, se propune extinderea termenului de compensare a muncii suplimentare prin zilele libere plătite, de la 60 de zile la 90 de zile, pentru a flexibiliza raporturilor de muncă posibilitatea desfășurării muncii suplimentare și asigurarea desfășurării activității angajatorilor în bune condiții,

Având în vedere observațiile Comisiei Europene transmise autorităților naționale privind neconformitatea legislației naționale cu prevederile art. 12 alin. (1) din Directiva 2014/67/UE privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne („Regulamentul IMI”) privind răspunderea în materie de subcontractare întrucât, potrivit măsurilor naționale adoptate de România, se pare că un client este răspunzător pentru drepturile lucrătorilor detașați numai la nivel transfrontalier, ceea ce introduce un obstacol suplimentar în calea libertății de a presta servicii în România.

Comisia Europeană a transmis o scrisoare de punere în întârziere în Cauza 2018/2241, având ca obiect neconformitatea legislației naționale cu Directiva 2014/67/UE privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii, la care până la data de 15.11.2021, România trebuie să comunice măsurile adoptate.

Având în vedere considerentele expuse mai sus, considerăm că neadoptarea în regim de urgență a acestor măsuri va conduce la perpetuarea disfuncționalităților, precum și la afectarea în continuare a respectării legislației în domeniul relațiilor de muncă, cu consecințe negative asupra lucrătorilor, a bugetului de stat și, pe cale de consecință, a societății în general, prin menținerea unei capacități reduse de intervenție a organelor de control, în vederea combaterii muncii subdeclarată.

În considerarea faptului că elementele de mai sus se constituie într-o situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată,

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Articol unic - Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 15¹ litera d) se modifică și va avea următorul cuprins:

“d) primirea la muncă a unui salariat cu depășirea duratei timpului de muncă stabilită în cadrul contractelor individuale de muncă cu timp parțial”.

2. După articolul 15¹ se introduce un nou articol, art. 15², cu următorul cuprins:

„Art. 15² În sensul prezentei legi, muncă subdeclarată reprezintă acordarea unui salariu net mai mare decât cel constituit și evidențiat în statele de plată a salariilor și în declarația lunară privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate, transmisă autorităților fiscale.”

3. La articolul 122, alineatul (1), se modifică și va avea următorul cuprins:

(1) Munca suplimentară se compensează prin ore libere plătite în următoarele 90 de zile calendaristice după efectuarea acesteia.

4. La articolul 166 după alineatul (4) se introduc patru noi alineate, cu următorul cuprins:

(5) În cadrul lanțurilor de subcontractare, contractantul căruia întreprinderea angajatoare îi este subcontractant direct răspunde în solidar cu aceasta sau în locul său pentru drepturile salariale nete restante datorate de către subcontractant salariaților .

(6) În sensul alineatului (4), lanțul de subcontractare reprezintă relația contractuală civilă între o entitate juridică denumită contractant și o entitate juridică denumită subcontractant, între care există raporturi juridice directe privind prestarea unor servicii.

(7) Răspunderea prevăzută la alin. (1) este limitată numai la drepturile salariatului obținute în temeiul relației contractuale dintre contractant și subcontractantul acestuia.

(8) Contractantul este exonerat de orice răspundere dacă face dovada că a solicitat subcontractantului și a primit documentele care să ateste plata drepturilor salariale, pentru salariații care prestează activitate în temeiul relației contractuale dintre acesta și subcontractant.

5. La articolul 260, alineatul (1), litera e³) se modifică și va avea următorul cuprins:

„e³) primirea la muncă a unuia sau a mai multor salariați cu depășirea duratei timpului de muncă stabilită în cadrul contractelor individuale de muncă cu timp parțial, cu amendă de 10.000 lei pentru fiecare persoană astfel identificată, fără a depăși valoarea cumulată de 200.000 lei.”

6. La articolul 260 alineatul (1), după litera e⁴) se introduce o literă nouă, litera e⁵), cu următorul cuprins:

„e⁵) Acordarea unui salariu net mai mare decât cel evidențiat în statele de plată a salariului și în declarația lunară privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate, transmisă autorităților fiscale, cu amendă de 10.000 lei pentru fiecare salariat identificat în această situație.”

7. La articolul 260 alineatul (1) după litera r) se introduce o nouă literă, lit. s), cu următorul cuprins:

“s) Încălcarea de către angajator a obligației prevăzute la art. 166 alin. (1) cu mai mult de o lună de la termenul de plată a salariului stabilit în contractul individual de muncă, cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 de lei pentru fiecare persoană căreia nu i s-a plătit

salariul, cu excepția situației în care angajatorul se află sub incidența Legii 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare.”

PRIM – MINISTRU

Florin-Vasile CÎȚU